

Ministerstvo financií
Slovenskej republiky

Nadácia
F. A. Hayeka

Projekt pilotnej implementácie programového rozpočtovania
(s dôrazom na využitie strategického plánovania)
pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov
a účinnosti dosahovania cieľov na úrovni samosprávy

Záverečná správa

Bratislavský samosprávny kraj

Obsah

Úvodná informácia	3
Realizované výstupy počas projektu	4
Odporúčania	6

Úvodná informácia

Záverečná správa sa realizuje ako posledný z výstupov projektu Ministerstva financií SR s názvom *Projekt pilotnej implementácie programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov na úrovni samosprávy* (ďalej len „projekt“).

Cieľom projektu bolo prostredníctvom programových štruktúr formulovaných v pilotných subjektoch úspešne implementovať programové rozpočtovanie v miestnej a regionálnej územnej samospráve pre návrhy rozpočtov na roky 2009 – 2011. Výber pilotných subjektov samospráv podliehal kritériu rôznej veľkosti zapojených subjektov a kritériu geografickej polohy v rámci územia SR tak, aby boli výstupy projektu dostupné pre ďalšie subjekty miestnej a regionálnej územnej samosprávy. Počet pilotných subjektov zapojených do projektu predstavuje spolu 30 subjektov samosprávy, pričom ich rozloženie je opísané v nasledujúcej tabuľke:

Subjekt samosprávy	Počet
VÚC	3
Krajské mesto	3
Okresné mesto	13
Obec	11
Spolu	30

Jedným z VÚC, ktoré sa zapojili do projektu, je aj **Bratislavský samosprávny kraj**.

Cieľom Záverečnej správy je prezentovať:

- informácie o **pokroku** v porovnaní s údajmi obsiahnutými vo vstupnej správe;
- informácie o jednotlivých **realizovaných výstupoch** počas trvania projektu na každom jednom pilotnom subjekte územnej samosprávy;
- odporúčania** pre individuálne subjekty územnej samosprávy z hľadiska ďalšej implementácie programového rozpočtovania.

Realizované výstupy počas projektu

VSTUPNÁ SPRÁVA

Ako prvý výstup realizovaný v rámci projektu bola **Vstupná správa**. Cieľom vstupnej správy bolo preskúmať rozpočtový proces Bratislavského samosprávneho kraja najmä z hľadiska:

- a) príjmov a výdavkov rozpočtu v časovom rade,
- b) existencie regulačného rámca,
- c) existencie strategického rozmeru v rozpočtovom procese a jeho uplatňovania,
- d) procesu prípravy rozpočtu, realizácie rozpočtu, jeho úprav, monitorovania a hodnotenia,
- e) existencie organizačnej štruktúry úradu vo vzťahu k tvorbe programovej štruktúry a definovaniu zodpovednosti,
- f) úloh jednotlivých subjektov v rámci územnej samosprávy (odbory, rozpočtové a príspevkové organizácie, zastupiteľstvo a pod.) na rozpočtovom procese.

ŠKOLIACE MATERIÁLY

Po preskúmaní rozpočtového procesu Bratislavského samosprávneho kraja, boli vypracované v súlade s metodikou Ministerstva financií SR nasledovné štyri školiace materiály pre BSK:

- Metodika tvorby strategického plánu
- Prezentácie popisujúce postupy a procesy pri tvorbe programovej štruktúry
- Vzorové príklady tvorby základných prvkov programového rozpočtovania
- Vzorové príklady programových štruktúr

Školiace materiály po schválení Ministerstvom financií SR boli doručené v tlačenej aj elektronickej forme samospráve.

VSTUPNÝ WORKSHOP

Za účasti pracovníkov Ministerstva financií SR bol usporiadaný vstupný workshop pre pracovníkov BSK, poslancov BSK, s možnosťou prístupu pre širokú verejnosť kraja.

PROGRAMOVÝ ROZPOČET NA ROK 2008

Súčasťou projektu boli **školenia a workshopy**, počas ktorých súčasne prebiehalo zostavenie cvičného **programového rozpočtu samosprávy na rok 2008** v nasledovných etapách: a) vytvorenie programovej štruktúry, b) formulovanie zámerov, c) formulovanie cieľov, d) vytvorenie merateľných ukazovateľov, e) alokácia výdavkov rozpočtu roka 2008 do programovej štruktúry. Vytvorenie programovej štruktúry v Bratislavskom VÚC malo svoje špecifikum, nakoľko zamestnanci VÚC trvali na vytvorení nového programu s názvom Cestovný ruch. Po konzultácii s MF SR došlo k zaradeniu programu Cestovný ruch do programovej štruktúry. Formulovanie zámerov si vyžadovalo zvýšené úsilie a neustále pripomínanie potreby dodržiavania metodiky MF po stránke obsahu, ako aj po stránke formulácie samotného zámeru. Podobné problémy sa vyskytli aj pri formulovaní cieľov a merateľných ukazovateľov. Prístup niektorých zamestnancov Bratislavského VÚC bol počas realizácie projektu bez väčšieho záujmu o problematiku programového rozpočtovania s minimálnou snahou o spoluprácu, čo možno pravdepodobne pripísať časovej zaneprázdnenosti a pracovnej vyťažnosti.

PILOTNÝ PROGRAMOVÝ ROZPOČET NA ROKY 2009 - 2011

Po zostavení programového rozpočtu na rok 2008, zamestnanci samosprávy za pomoci prebiehajúcich **konzultácií** pracovali na zostavovaní pilotného projektu **programového rozpočtu na roky 2009 – 2011**. V priebehu tohto procesu bol na základe žiadosti vedenia VÚC zorganizovaný aj ďalší **workshop pre poslancov VÚC**. Stretnutie s poslancami malo pozitívny vplyv aj na zvýšenú aktivitu zamestnancov úradu, čo sa prejavilo aj v štruktúre programového rozpočtu. **Programový rozpočet na roky 2009 – 2011 bol predložený do zastupiteľstva a bol schválený**. Konzultácie v tejto etape projektu riešili aj otázky šandardizácie rozpočtového procesu.

Výstup	Realizovaný		
	Áno	Nie	Čiastočne
Vstupná správa pre VÚC BA	x		
Školiace materiály pre VÚC BA	x		
Školenia a workshopy pre VÚC BA	x		
Školenia a workshopy pre iné subjekty		x	
Programový rozpočet na rok 2008 pre VÚC BA	x		
Pilotný programový rozpočet 2009-2011 pre VÚC BA	x		
Konzultácie pre VÚC BA	x		

Odporúčania

Napriek počiatkovej menšej ochote na spoluprácu, ale aj akceptovanie metodiky Ministerstva financií SR niektorými zamestnancami, môžeme konštatovať, že Projekt pilotnej implementácie programového rozpočtovania prebehol v Bratislavskom VÚC zdarne, aj vďaka podpore Ekonomického odboru a Oddelenia riadenia rozpočtu a ekonomických analýz.

Metodika Ministerstva financií SR bola dodržaná, až na nasledovné odchýlky:

- vytvorenie nového programu Cestovný ruch
- čiastočné pozmenenie tabuľky prezentácie merateľných ukazovateľov.

Pre budúcu prácu samosprávy s programovým rozpočtom je však potrebné:

- ✓ Dôsledne dodržiavať metodiku Ministerstva financií SR.
- ✓ V rámci programu Propagácia a marketing zriadiť podprogramy, ako ucelené časti programu a k nim zdefinovať zámer, cieľ a merateľný ukazovateľ v súlade s metodikou.
- ✓ Program Zdravotníctvo aktualizovať len na podprogramy ktoré tvoria aj výdavkové skupiny.
- ✓ Všetci zamestnanci by si mali uvedomiť, že programový rozpočet budú využívať ako argumentačný nástroj pre presadzovanie svojich činností a priorít, plne sa s ním stotožniť a akceptovať ho.
- ✓ Používať neskrátenú tabuľkovú formu merateľných ukazovateľov pre prípad naformulovania viacročných cieľov.
- ✓ Vypracovať prezentáciu programového rozpočtu, ktorý nebude obsahovať program Administratíva – čo znamená, že výdavky programu budú pomerne rozdelené do jednotlivých programov a ich častí.
- ✓ Vo väčšej miere využívať výsledkovo orientované ciele, ktoré vyplývajú zo strategických a koncepcných dokumentov a dbať, aby zámery a ciele aj v budúcnosti korešpondovali so strategickými materiálmi schválenými samosprávou.
- ✓ Veľký dôraz klásť na monitorovanie a hodnotenie plnenia programového rozpočtu.

Prínosom pre skvalitnenie rozpočtového procesu v samospráve bude schválenie dokumentu týkajúceho sa zásad rozpočtového hospodárenia, ktorý v tomto období dokončuje Ekonomický odbor prostredníctvom Oddelenia riadenia rozpočtu a ekonomických analýz. Bratislavský VÚC týmto dokumentom zabezpečí štandardizáciu rozpočtového procesu (vrátane rozpočtového harmonogramu).

Ekonomický odbor Bratislavského VÚC pripravuje aj dokument popisujúci základné postupy a kompetencie pre monitorovanie a hodnotenie programového rozpočtu. Vedúci Oddelenia riadenia rozpočtu a ekonomických analýz by privítal prípadné metodické usmernenie MF SR, týkajúce sa monitorovacieho a hodnotiaceho procesu programového rozpočtu a možnosti porovnávania výkonnosti VÚC. Problematike monitorovania a hodnotenia sa venuje aj Hlavný kontrolór Bratislavského VÚC.